

1. Referentie

Referentie	Hustinx L., Vanhove T., Declercq A., Hermans K. & Lammertyn F. (2005). Bifurcated commitment, priorities, and social contagion: the dynamics and correlates of volunteering within a university student population. <i>British Journal of Sociology of Education</i> , 26, (4), 523-538.
Taal	Engels
ISSN	0142-5692
Publicatievorm	tijdschriftartikel

2. Abstract

Ondanks een toenemende institutionalisering van 'community based learning' in het hoger onderwijs is er relatief weinig geweten over actuele dynamieken in het vrijwilligerswerk bij studenten. Deze studie onderzoekt het spontane engagement van universiteitsstudenten, via een postenquête bij derdejaarsstudenten van de K.U.Leuven. De eerste fase van het onderzoek is een exploratie van het soort vrijwilligerswerk dat studenten doen. In de tweede fase wordt een model ontwikkeld om te voorspellen of mensen zullen behoren tot de categorie vrijwilligers, vroegere vrijwilligers of niet-vrijwilligers. Een grote groep jongeren stopt met vrijwilligerswerk wanneer ze de stap naar de universiteit zetten en vrijwilligerswerk blijkt dan ook weinig prioritair te zijn in de agenda van studenten. Verder vindt men verschillen tussen vrijwilligerswerk binnen en buiten de universiteit. De inbedding in een omgeving waar veel mensen vrijwillige engagementen opnemen en de studierichting zijn de belangrijkste voorspellers voor vrijwilligerswerk bij studenten. Men vindt ook effecten van gender, kerkelijkheid, aangemoedigd worden tot vrijwilligerswerk en subjectieve studiedruk.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Vrije tijd
Trefwoord(en)	Vrijwilligerswerk

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Lesley Hustinx, Tim Vanhove, Anja Declercq, Koen Hermans & Frans Lammertyn Centrum voor Sociologisch Onderzoek (Faculteit Sociale Wetenschappen, Departement Sociologie) Katholieke Universiteit Leuven E. Van Evenstraat 2B 3000 Leuven Tel: 016/32.30.50 Fax: 016/32.33.65 Secretariaat.sociologie@soc.kuleuven.be www.soc.kuleuven.be/ceso

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Wat is de omvang en de aard van het vrijwillige engagement van universiteitsstudenten? Hoe kan deelname aan vrijwilligerswerk bij studenten verklaard worden op basis van socio-culturele achtergrondfactoren en studiegebonden variabelen?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	Kwantitatief onderzoek via een postenquête, die werd verstuurd naar 1000 derdejaarsstudenten van de K.U.Leuven in het academiejaar 1998-1999.
Onderzochte groep	744 derdejaarsstudenten stuurden de vragenlijst ingevuld terug.
Bereik	Regionaal (Vlaanderen)

7. Resultaten

Omvang en aard van vrijwilligerswerk buiten de universiteit	Buiten de context van de universiteit zijn de belangrijkste vrijwilligersactiviteiten sport (24.2%), jeugdbeweging (21.9%) en culturele activiteiten (13.8%). Een grote groep is met deze activiteiten gestopt toen ze begonnen met hun universitaire studies; de tweede grootste groep zette hun vrijwilligerswerk verder als ze startten aan de universiteit en een heel kleine minderheid begon met vrijwilligerswerk buiten de context van de universiteit wanneer ze begonnen te studeren aan de universiteit.
Omvang en aard van vrijwilligerswerk binnen de universiteit	Binnen de context van de universiteit zijn de belangrijkste vrijwilligersactiviteiten vooral eerder afgebakende, flexibele of kortetermijnengagements. Het gaat vooral om peterschap van eerstejaarsstudenten (26.5%), activiteiten in de studentenclub (16.8%), bloed geven op een jaarlijks evenement (15.6%) en occasioneel medewerker in de studentenclub of studentenbar (14.1%). Meer 'serieuze' vrijwillige engagements – zoals zetelen in een studentenraad (tussen 0.1% en 1.4%), regelmatig medewerker van een studentenclub (4.2%), actief zijn in een steungroep voor studenten met een beperking (1.0%) en medewerker aan een wekelijks studentenkrantje (0.4%) – komen beduidend minder voor.
Belangrijkste vrijwillige activiteiten en het relatieve belang daarvan	De top drie van vrijwilligersactiviteiten van studenten situeert zich buiten de context van de universiteit. Studenten die vrijwilligerswerk doen, spenderen hier heel wat tijd aan (gemiddeld 40 uur per maand). Veel van deze activiteiten worden wekelijks gedaan (63%); 20% van de belangrijkste vrijwilligersactiviteiten doet men slechts enkele keren per jaar. Toch is vrijwilligerswerk voor veel studenten relatief onbelangrijk. Slechts 10% van de respondenten plaatst dit in hun persoonlijke top 5 van belangrijkste vrijetijdsactiviteiten. Ook qua tijdsinvestering zet slechts 10% van de respondenten vrijwilligerswerk in hun top 5.
Meerdere vrijwillige engagements	Slechts een beperkte groep studenten is actief als vrijwilliger. Ongeveer 13.4% van de studenten die vrijwilligerswerk doen, engageren zich enkel binnen de context van de universiteit en slechts 7.5% doet dit enkel binnen de universiteit. Bijna 80% van de vrijwilligers nemen zowel een engagement binnen als buiten de universiteit op.
Determinanten van vrijwillig engagement	De sociale omgeving en de universitaire setting zijn belangrijke indicatoren of men al dan niet vrijwilligerswerk doet. Studenten die omgeven zijn door mensen die vrijwilligerswerk doen, zullen zelf ook sneller initiatief nemen tot vrijwilligerswerk. Dit wordt nog versterkt als de studenten door iemand anders gemotiveerd worden tot vrijwilligerswerk. Enkele andere predictoren blijken eveneens relevant te zijn. Studenten die regelmatig naar de kerk gaan, hebben meer kans om tot de groep vrijwilligers te behoren (+ 6.8%). Mannelijke studenten zijn meer betrokken bij vrijwillige activiteiten van een studentenbeweging. Er zijn meer meisjes dan jongens die nog nooit betrokken zijn bij vrijwilligerswerk. Studiedruk is een belangrijke factor bij het stoppen met vrijwilligerswerk tijdens een universitaire studie. Door deze studiedruk daalt de betrokkenheid tot 13.7% onder het gemiddelde. Ook de studierichting bepaalt de participatie bij vrijwilligerswerk. In een sociaal georiënteerde richting stijgt de participatie tot 20% boven het gemiddelde.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

Hustinx, L., Vanhove, T., Verhalle, I., Lauwerysen, K. & Lammertyn, F. (2002). *Het maatschappelijk engagement van de K.U.Leuven-studenten. Een sociologisch onderzoek*. Leuven, Studentenvoorzieningen K.U.Leuven.

9. Samenvatting

Ondanks een toenemende institutionalisering van 'community based learning' in hoger onderwijs is er relatief weinig geweten over de actuele dynamiek en bepalende factoren bij vrijwilligerswerk door studenten. Deze

studie probeert het spontane engagement van de universitaire studentenpopulatie dieper te begrijpen. Men stuurde naar 1000 derdejaarsstudenten van de Katholieke Universiteit Leuven van het academiejaar 1998/1999 een vragenlijst op. 744 ingevulde vragenlijsten werden teruggestuurd.

Uit deze studie komen drie belangrijke conclusies naar voor. Ten eerste is er een verschillend patroon van vrijwilligerswerk naargelang het gaat om engagementen binnen of buiten de universiteit. Studenten blijken sterker geëngageerd in activiteiten/verenigingen buiten de universiteit en besteden hier ook meer tijd aan. Als het gaat om vrijwilligerswerk binnen de universitaire context gaat het veeleer om kortlopende, flexibele en minder intensieve activiteiten. Ten tweede blijkt dat slechts een beperkte groep studenten vrijwillige engagementen opneemt en dat heel wat jongeren hun vrijwilligerswerk stopzetten eens ze aan de universiteit gaan studeren. Het volgen van een universitaire opleiding is dan ook eerder een barrière dan een faciliterende factor bij het opnemen van vrijwilligerswerk. Ten derde blijkt de inbedding in een omgeving van vrijwilligers een sterke dynamiek te creëren, die ertoe leidt dat studenten zelf ook een vrijwillig engagement opnemen. Dit is des te meer het geval als de studenten hiertoe door hun omgeving actief gemotiveerd worden.